

Aan:

Vaste Kamercommissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

In afschrift aan:

Mevrouw M.L.J. Paul, minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs

De heer M. van Ooijen, staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

24 mei 2024

Onderwerp: commissiedebat Passend Onderwijs

Geachte leden van de vaste Kamercommissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Op 29 mei a.s. debatteert u over passend onderwijs, inclusief de verbinding tussen onderwijs en zorg. De Kamerbrief *Blijven bouwen aan de basis op orde* geeft hiervoor belangrijke inbreng. Wij, de gemeenten Amsterdam, Rotterdam, Utrecht en de samenwerkingsverbanden PO en VO van de G4, zijn blij dat de roep wordt gehoord om duurzaam te investeren in preventie, verzuim en uitval te voorkomen en krachten te bundelen voor de ontwikkeling van de jeugd. Wij merken echter dat ondanks de gezamenlijke inzet van onze gemeenten en de samenwerkingsverbanden er te veel kinderen geen onderwijs krijgen, omdat ze binnen de huidige verkokering geen passende plek en niet de passende ondersteuning krijgen in het onderwijs die zij nodig hebben en daardoor uitvallen. Daarmee voldoen wij niet aan de rechten van deze kinderen op onderwijs en wordt de maatschappelijke opgave in de jeugdzorg groter.

Wij streven ernaar dat kinderen en jongeren, met en zonder ondersteuningsbehoeften, samen naar dezelfde kinderopvang of school gaan, in plaats van onnodig in gespecialiseerde voorzieningen terechtkomen. Dit bevordert gelijke ontwikkelkansen. Onze gemeenten zetten zich hiervoor in door inclusieve kinderopvang, extra plekken in kinderdagcentra, inclusieve basisscholen en kansklassen in het voortgezet onderwijs te ontwikkelen. Door de huidige wet- en regelgeving, geldende onderwijshuisvestingsnormen en financiering is het echter lastig om voldoende passende plekken te realiseren. In de huidige situatie zijn wij afhankelijk van de welwillendheid van alle betrokken partijen om creatief om te gaan met deze kaders. Dit vergt veel energie om passende oplossingen te vinden. Wij pleiten daarom voor versnelling van de stappen die het Rijk wil zetten. In deze brief delen wij enkele overwegingen voor het debat.

1. Pak belemmerende wet- en regelgeving aan om inclusie te realiseren

Kinderopvang, onderwijs en jeugdbeleid moet integraal worden bekeken. Een betere verbinding tussen SZW, OCW en VWS en tussen kinderopvang, onderwijs en zorg helpt om inclusief onderwijs als maatschappelijke opgave in samenhang aan te pakken. Dit wordt in de Kamerbrief nu als langetermijnoplossing gepresenteerd. Dit terwijl verbinding en samenhang noodzakelijk zijn om een sterke pedagogische basis te realiseren. Wij dringen dan ook aan op versnelling van die integrale aanpak.

Oproep: *Neem belemmerende leeftijdsgrenzen tussen de jeugdwet en de volwassenenzorg weg, ontwikkel procedures en richtlijnen zoveel mogelijk vanuit één integrale opgave en werk toe naar een integraal inspectiekader en aansluitende wet- en regelgeving (ontschotting). Versnel de ontwikkeling van een integrale aanpak vanuit de ministeries van SZW, OCW en VWS om sneller tot een oplossing te komen voor de willekeur en tijdrovend karakter van de huidige kaders.*

2. Bundel en verduurzaam financieringsstromen voor de ontwikkeling van de jeugd

Wij zien nog te vaak dat financieringsstromen specifiek op één domein zijn gericht. Dit bemoeilijkt duurzame samenwerking, zeker als het om incidentele middelen gaat. Losse experimenten met een beperkte reikwijdte zijn daar geen structurele oplossing voor. De mogelijkheden zijn nu beperkt en aan strikte voorwaarden gebonden als het gaat om het investeren van onderwijsgeld in particuliere initiatieven die geen bekostiging vanuit de overheid krijgen, maar wel bijdragen aan de ontwikkeling van (toekomstige) thuiszittende jongeren.

Ook de inzet van zorggeld is aan strikte voorwaarden gebonden. Wij ondersteunen van harte de intentie in de Kamerbrief om te zorgen voor een eenvoudige inzet van zorg in onderwijstijd binnen de huidige stelsels van de Jeugdwet, de Wet langdurige zorg en onderwijswetgeving, en collectieve financiering zonder financiële schotten op de langere termijn. Wij dringen aan op tempo, want met name voor kwetsbare kinderen en jongeren is ontschotting cruciaal om hen tijdig en goed te kunnen ondersteunen, waar mogelijk binnen een reguliere setting.

Oproep: *Garandeer toereikende, langjarige en collectieve financiering die een samenhangende aanpak van voorschoolse voorzieningen, onderwijs, jeugdhulp en zorg bevordert.*

3. Investeer in de kwaliteit van opleidingen en multidisciplinair samenwerken

Door preventief samen te werken met partners in de kinderopvang en het onderwijs kan vroegtijdig hulp en ondersteuning worden geboden als dat nodig is. Dit gebeurt in onze steden door te investeren in toegankelijke voorschoolse voorzieningen met een toereikend aanbod aan ondersteuning. Voorschoolse voorzieningen van goede kwaliteit, waarbij het bereik van de doelgroep een aandachtspunt is, kunnen helpen voorkomen dat kinderen beginnen aan de basisschool met een onnodige achterstand in hun taal-, motorische- en sociaal-emotionele ontwikkeling. Ook de familiescholen en de dagprogrammering, waarbij brede talentontwikkeling met een gevarieerd naschools aanbod centraal staat, zijn mooie voorbeelden van preventieve samenwerking. Terecht wordt in de Kamerbrief gesteld dat multidisciplinair samenwerken een leerkracht of een pedagogisch medewerker kan ontzorgen. Door anders samen te werken en hier ook in de opleidingen veel ruimte voor te maken, kunnen we bijdragen aan oplossingen voor het landelijke arbeidsmarktvraagstuk waar wij samen voor staan.

Oproep: *Zorg ervoor dat multidisciplinair samenwerken onderdeel wordt van de kwaliteitsimpuls voor de opleidingen. Door slimme verbindingen te maken tussen opleidingen kan de inzet van andersoortige professionals naast de leraar, zoals een jeugdhulpprofessional, worden gestimuleerd. Dit vermindert de werkdruk, versterkt de professionele ontwikkeling en helpt om vragen van kinderen en jongeren vroegtijdig te zien en hierop in te spelen.*

Wij roepen uw commissie op de minister aan te moedigen om onze voorstellen te overwegen, zodat wij in gezamenlijkheid de volgende stap naar inclusie kunnen realiseren.

Daarnaast nodigen wij u uit om in het najaar verschillende initiatieven in onze steden te bezoeken, waarin wij knelpunten ervaren. Samen met u kijken wij graag wat de juiste vervolgstappen zijn om het systeem te verbeteren en het proces te versnellen op plekken waar dat het hardst nodig is in het belang van kinderen, jongeren en hun ouders.

Namens Amsterdam, Rotterdam, Utrecht en de samenwerkingsverbanden PO en VO van de G4,

Wethouder Moorman, gemeente Amsterdam

Wethouder Kasmi en wethouder Buijt, gemeente Rotterdam

Wethouder Eerenberg en wethouder De Vries, gemeente Utrecht

Egbert de Vries, directeur-bestuurder Samenwerkingsverband VO Amsterdam-Diemen

Joost van Caam, directeur-bestuurder Samenwerkingsverband PO Amsterdam-Diemen

Marieke Dekkers, voorzitter college van bestuur Koers VO, Samenwerkingsverband VO Regio Rotterdam

Marjolein de Heer, directeur-bestuurder Samenwerkingsverband PPO Rotterdam

Rob van Haren, directeur-bestuurder Samenwerkingsverband Zuid-Holland West

Irene van Harten, directeur-bestuurder Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Haaglanden

Myrthe de Jong, directeur-bestuurder Sterk VO, Samenwerkingsverband VO Utrecht en Stichtse Vecht

Jetta Spaanenburg, directeur-bestuurder Samenwerkingsverband Utrecht PO